

Hírlevél

BEKÖSZÖNTŐ

DOBBANTÓ HÉTKÖZNAPOK

Az első Dobbantó napok Iregszemcsén és Pécssett, 2009. szeptember
Dobbantó évkezdet – ahogy a Than Károly
Ökoiskolából látják

Dobbantó kezdetek... az Övegesben
Mentorok a mentorképzésről

Kik járnak a 2009/2010-es tanév DOBBANTÓS
osztályába?

DOBBANTÓ KRÓNIKA

A Dobbantó program Tanévzáró Konferenciája
Elkészült a Dobbantó program első külső
értékelése

TUDÁSTÁR

Új szakmai dokumentumok
a Dobbantó honlapján
Az E-naplóról

MESSZELÁTÓ

Különböző kultúrák találkozása
valahol Európában
Beszámoló az E2C találkozóról
Matosinhos-ban

DOBBANTÓ VISSZHANG

I. évfolyam, III. szám

Kiadja a Fogyatékos Személyek
Esélyegyenlőségéért Közalapítvány
Dobbantó programja

Felelős kiadó: Tóth Egon, a Kuratórium elnöke

Felelős szerkesztő: Bognár Mária

Olvasószerkesztő: Schüttler Tamás

Grafikai terv: Rubik Anna

Nyomda: Visit Nyomdaipari és Kereskedelmi Kft.

A program a Munkaerő-piaci Alap képzési alaprész központi keretéből, az Oktatási és Kulturális Minisztérium és a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet támogatásával valósul meg

Mire ez a hírlevél szám a címzettek kezébe kerül, már javában folyik a Dobbantó első tanéve. A tanároknak már talán el is homályosul a 2009-es nyár emléke, s remélhetőleg oldódik az a bizonytalanságokkal, s szorongásokkal teli érzés, amely tavasz óta ott bujkált szinte mindenki belsejében, aki valamilyen módon részt vett a Dobbantó program előkészítésében. Talán a bizonytalanságon felülkerekedik a remény a program sikerében. A diákok is ott ülnek a hagyományos iskolai környezetre alig emlékeztető Dobbantó tantermekben, s talán már természetes számukra mind a környezet, mind a korábbi iskolai emlékeiktől – gyötrelmeket, kudarcokat is írhatunk volna – szinte minden elemében eltérő tanulási forma. Talán már akad egy-egy olyan nap, amikor többükből eltűnik az iskolával, tanulással szembeni ellenállás, s talán vannak pillanatok, amikor élvezik a tanár adta feladatot, az életpálya-építés játékeit, a város, az iskola szűkebb környékének felfedezését, s talán már volt olyan játékos matematika feladat is, amely megsejtetett valamit abból, hogy milyen érdekes játszani a számokkal. Sőt, talán nem hiú ábránd annak feltételezése, hogy néhányan már valamilyen életstratégia megfogalmazásához is hozzákezdnek, hogy van köztük olyan, aki a job shadowingok során felfigyel egy-egy szakmai fogás érdekességére, s esetleg magában azt gondolja: ez talán nekem való.

2 Ebben a pár sorban még mindig sok a talán, nem véletlenül. Hisz a Dobbantó program a sors furcsa szeszélye folytán egy olyan időpillanatban, olyan gazdasági és társadalmi környezetben kezdődik meg, amikor szinte minden család élete nehezebbé és bizonytalanabbá válik, amikor rohamosan nő a munkanélküliség, amikor pályakezdő fiatalok sokasága kezdi életpályáját munkanélküliként, amikor reménytelen tekintetű munkanélküliek sokaságával tele a média, amikor emberek tömegeinek alapélménye a holnaptól való szorongás. Ebben a közegben még az eddigieknél is nehezebb elhitetni az iskolai kudarcok okán már amúgy is nagyon csekély motivációval rendelkező fiatalokkal, hogy érdemes tanulni, hogy a tanulás esélyt ad a munkára, az értelmes életre.

A Dobbantó program éppen azért született, hogy minden nehézség ellenére esély teremtsék a tanulás nélkül még inkább esélytelenek számára. Mindenkit, aki ebben a programban részt vesz – a program vezetőitől a modulok fejlesztőin, szerkesztőin át a Dobbantós iskolák pedagógusaiig – ez a cél vezérel. Érezni lehetett ezt a tanévzárón, az augusztus végi regionális találkozókön, s azokon a látogatásokon is, amelyek során a program menedzsmentje találkozott az iskolák teamjeivel.

Csak remélni tudjuk, hogy a Dobbantós gyerekeket körülvevő világ nyomasztó tényei még inkább elkötelezetté, még sikerorientáltabbá tesznek mindenkit, aki ebben a jelentős vállalkozásban részt vesz. S akkor bizonyosan valami remény és akarat talán átsugárzik azokba a gyerekekbe, fiatalokba, akik ott ülnek a még kicsit friss festék és bútorlakk szaggal teli Dobbantó tantermekben, akiknek laptopok tuchpadjain motoz a kezük, s az interneten épp egy feladatot oldanak meg, természettudományi weboldalakat vagy éppen munkavállalási tanácsadó iroda címeiket néznek, akik látható örömmel készítették el a Dobbantó konyhában az első rántottát.

A tekintetük még nem közömbösségről, nem unalomról árulkodik, s ha valamiért, akkor ezért van értelme a Dobbantónak.

Bognár Mária

DOBBANTÓ HÉTKÖZNAPOK

4 AZ ELSŐ DOBBANTÓ NAPOK IREGSZEMCSÉN ÉS PÉCSETT, 2009. SZEPTEMBER

Sajnos a szeptemberi mentor-team napunkat mi sem tudtuk évnnyitó előtti időpontra ütemezni, a kollégák ugyanis rengeteg más iskolai munkával voltak elfoglalva. Ezért szeptember 9.-re és 10.-re tűztük ki az ideai tanév első találkozásának időpontját. (Az augusztusi regionális konferenciákon természetesen már találkoztunk.) Ennek az az előnye, hogy már a mentor-team nap előtt megtörtént a „nagy találkozás” a Dobbantó osztály és a team között, ennek sok tanulsága, kérdése került terítékre a mentor-team napokon. Számos egyedi iskolai sajátosságon túl sok-sok kérdésben azonos helyzet alakult ki az első dobbantós napok után.

Iregszemcse

Gyönyörű, tágas, kényelmes, otthonos és akadálymentesen jól megközelíthető lett a „Dobbantó apartman”. Óriási terem, valamint egy hatalmas étkezőkonyha, szerintem a legapróbb részletekig teljes felszereléssel (szerintük még pár dolog hiányzik), ragyogó rend, vonzó munkakörnyezet... Igazi otthona a team-nek.

A tanulók is így érezhetik, mert nagyrészt hiánytalanul megjelennek, szívesen tesznek-vesznek itt (sőt: már ők várják teával a tanárt, és tervbe vettek egy nagy közös bundáskenyér-sütést).

Az évnnyitóra bejelentkeztek a filmeseink, az első meglepődés után jókedvvel és elfogulatlanul működött az osztály is, a tanár-team is. Nagyon nagy élmény volt ez nekik!

Az ismerkedés, beszoktatás megfelelően sikerült. Barátkoznak az iskola szomszédos termeibe járó SNI-s, súlyosan sérült kisdíákkal, aminek fontos pedagógiai hozadéka lehet.

Vannak gondok a dohányzással (általános iskola épületében vannak elhelyezve), enyhe drogok használatával, ugyanis a kollégiumba is bekerültek dobbantós gyerekek. Szerencsés helyzet, hogy az iskolában ebédelésre is van mód.

Az intézmény kellemes adottságai – óriási gyönyörű park – lehetővé tették, hogy több „órát”, foglalkozást is a szabadban tartsanak meg. Úgy tűnik, van egy olyan tanuló, aki még így sem akar beilleszkedni (ő 22 éves, a többiek 15-17 évesek).

A tanár-diák párok alakulása megkezdődött (3 tanuló bejelentette: már „választott”)...

Megjelent az iskolában kisebb feszültség is, (jellemzően inkább a felnőttek között), aminek feloldására tervezik az új létesítmények (étkezőkonyha) közös használatát bizonyos tantestületi alkalmak céljára.

Nem könnyű az iskolai órarendhez illeszteni a dobantós tanárok munkáját, de végül sikerült. A mindössze 3 tagú csapat teljes összhangban dolgozik a közös célért, és sok-sok éves tapasztalattal a hátuk mögött örülnek, hogy új lehetőséget kaptak, új módszereket próbálhatnak ki, amiben megfelelő önállósággal járhatnak el.

Pécs

A dobantós terem elkészült, de sajnálatos módon a hatalmas intézmény-komplexumban a közbeszerzési eljárás jelentett némi akadályt, kissé késve készült el a konyha, s csak készülöben van az internetes hálózat, de van digitális tábla, és óriási a sikere a szobabiciklinek (más osztályok irigységének tárgya). A Dobantó terem a team „otthona” lett.

Az évindítás náluk is szépen sikerült, a falakat sok-sok közös játék/munka produktumai borítják, megcsinálták a „szabályokat”, személyes dossziékat, fényképes bemutatót, stb. Több diák jelentkezik a különböző szakörökbe az iskolán belül. Naponta időben és többnyire teljes létszámban jelennek meg (még a kicsit „gyerekebb” játékokba is mindenki bekapcsolódik...).

Egy különös eset: az egyik dobantós tanuló (nevelőszülőknél élő lány) máris másik iskolába ment át, amit a szülő azzal indokolt, hogy a tanulónak otthon szigorúbb kötetelmek között kell élnie, és nem lenne képes a Dobantó osztály „lazaságát” megszokni... (Véleményünk szerint ez a nevelőszülő személyes jellegű aggálya volt, ami talán nem is a gyerek valós érdekét szolgálta ...)

A többi tanulók érdeklődnek, kicsit irigykednek is a Dobantó osztályra.

- 6 Nincsenek még tanár-diák párok, ezek létrehozását nagy problémának érzik (egyikük szinte állandóan, másikuk csak 2-3 órában lesz velük), de közösen meg fogják oldani ezt az egyébként valóban nem könnyű feladatot.

Sajnálatos módon, a már év végén átalakult teamből egy kolléga más munkahelyre távozott, így ismét csak négytagú a dobantós tanár csapat, és a kéttanáros órák száma ezáltal kevesebb.

Igen nagy gond a Dobantót az órarendhez illeszteni, mert két tanár gyakorlati oktató, bonyolult és nagyon kötött a programon kívüli munkaidejük.

Általában

Úgy látom, kollégáink lelkesen és magabiztosan kezdték a munkát, bíznak a sikerben. Óvakodnak azonban a túlzott „hurrá-optimizmustól”, reálisan látják a problémákat, de megnyugtatónak érzik a segítségünket. Lassan helyére kerül a dobantó központi anyagaival, az elvárásokkal, kötelezettségekkel kapcsolatos eddig eltúlzott várakozás is. Segíteni kell a dokumentálással, a még ismeretlen monitorozással kapcsolatos tevékenységüket. Ugyanakkor nehezen ösztönözhető a kollégák arra, hogy munkájukból minél több részletet tegyenek közzé, adjanak tovább.

Az első nap határozott, tervszerű és sikeres lebonyolításához – ezt mindkét helyen a team-vezető mesélte nagyon lelkesen – óriási segítséget kaptak a regionális találkozók. A Than-ban, illetve Kecskeméten kellemes vendéglátásban, de főként szakmailag kiemelkedően hasznos (mégis élményszerűen szórakoztató) képzésben volt részük, részleteiben megtervezték az első napot, aminek nagy hasznát tudták venni. Sokat jelentett a többiekkel, más iskolák tanáraival való közvetlen találkozás, tapasztalatcsere. Talán a leginkább az erősítette a tanárokat, hogy láthatták: mások is hasonló gondban vannak, de a problémák nem megoldhatatlanok, és hogy kérdéseikre sokféle jó válasz létezik. Lehetőségük, szabadságuk van a maguk helyzetéhez legalkalmasabb megoldásokra.

A két team tagjai mindannyian, akik eddig is a felzárkóztatás, a személyre szabott oktatás, az elfogadás pedagógiáját gyakorolták, munkájukhoz most további lehetőséget, támogatást kaptak, és ezt már érzik is.

Jó hangulatban, bizakodással, nagy nekirugaszkodással dobantunk!

Szívósné Tóth Annamária, mentor

DOBBANTÓ ÉVKEZDET – AHOGY A THAN KÁROLY ÖKOISKOLÁBÓL LÁTJÁK

Két kis teremt alakítottunk ki a Dobbantó osztály számára, az egyik eddig is tanteremként működött, a másik helyiséget teljesen fel kellett újítani. A tantermet mobilizálható padokkal szereltük fel, minden tanuló számára vásároltunk laptopot, amelyekhez internet- és áramcsatlakozást építettünk ki. A tanteremben interaktív táblát és projektort is felszereltünk.

A rekreációs terem csoport- és egyéni foglalkozások, illetve pihenés számára kialakított kis szoba. Itt tároljuk az értékesebb műszaki berendezéseket, TV, DVD-lejátszó, kényelmes székek, nagy asztal és szekrények találhatóak benne. Itt alakítottunk egy kis teakonyhát is

A diáktoborzással előzetesen különösebben nem kellett foglalkoznunk, mert tavasszal elég jelentkezési lap érkezett az iskolánkba. Júniusban hallgattuk meg a jelentkezőket. Olyanokat választottunk az osztályba, akik kiestek az iskolarendszerből, a Dobbantó számukra tényleg utolsó esélyt jelenti. Főleg olyan tanulókat választottunk az osztályba, akik nem fejezték be az általános iskolát, de még nem érték el a 18. életévüket.

Első tapasztalataink azt mutatják, hogy a felvett tanulóinkban hihetetlenül kevés a motiváció. Meg kellett

győznünk őket, hogy jó helyen lesznek ebben az osztályban. A szülők nagy része is ugyanolyan szinten motiválatlan és érdektelen, mint gyermekeik. A jövő tanévben épp ezért célzottabban kell a Dobbantós diákokat megkeresni.

A felzárkóztató oktatásban szerzett tapasztalatokra építettek a tanáraink, így a tanévkezdés nem okozott nagyobb problémát. Nehézséget okozott azonban, hogy a modulok későn érkeztek, ezért nem volt elég idő alaposan áttanulmányozni őket. Az iskolavezetés szintjén a legfontosabb feladat volt az osztály beillesztése az iskola életébe. Elkészült az órarend, a napi és heti időbeosztás, a tantárgyfelosztás. A team tagjainak kiválasztása szerencsére nem okozott komolyabb problémát. A team vezetőjének Müller Tamást kérte fel az iskolavezetés, aki szívesen vállalta a feladatot. A team tagjaira ő tett javaslatokat. Mindenki önként vállalta a tanítást a Dobbantó osztályban, senki nem élte meg kényszerként, ráerőltetett feladatként.

Az első hónap alapján ugyan még nehéz véleményt alkotni a program működéséről, de néhány gond már érzékelhető. Álljon itt ezek közül egy: a Dobbantó program olyan tanulóknak készült, akik valami miatt nem tudtak tanulni, de most szeretnének, s egy ugródeszkat keresnek ahhoz, hogy visszataláljanak az iskolapadba, majd a munka világába. A hozzánk került gyerekek

8 nagyon nem ilyenek. Hozzávetőlegesen 80%-uknak semmiféle tanulási és iskolalátogatási motivációja sincsen, ezért kerültek ide. Bármilyen vonzó, más típusú oktatást, körülményeket teremtünk itt meg, akkor sem tudunk számukra vonzóak lenni, mert valójában itt is dolgozni, tanulni kell. A Dobbantó program alapjának tekintett, kooperációra és toleranciára épített modulmunkának még hónapokig nem adták a feltételei. A modulok anyaga egyfelől túl nehéz, magas szintű (főként a matematika), másfelől meglehetősen infantilis elemek sorozatát tartalmazza (életpálya építés). A tanulók számára az előbbi megoldása lehetetlen, az utóbbié sokszor nevetségesnek tűnik. A korábban megszokott konkrét ismeretanyag, a strukturáltan és szisztematikusan rögzíthető értékelés, valamint a tanulók és a tanár elé állított, egyértelműen megfogalmazott feladat és cél hiánya demoralizáló, dezorganizáló hatású.

DOBBANTÓ KEZDETEK... AZ ÖVEGESBEN

Az Öveges Gyakorló Középiskola és Szakiskola *Dobbantó tantermét* az iskola lehetőségeinek és a program követelményeinek összehangolásával alakítottuk ki. A tanterem teljes felújításra került, megtörtént a burkolatok és a nyílászárók cseréje, vidám színek, függönyök, növények teszik hangulatossá. Egyszemélyes tanulóasztalok teszik lehetővé a változatos munkaformákhoz való gyors átrendezést. A program követelményeinek megfelelően szekrények, polcok, vizesblokk, hűtőszekrény, mikrohullámú sütő, vízfóráló is segíti a tanulói fejlődést, ellátást.

Projektor, táblák, laptopok, fényképezőgép járul hozzá a mindennapi modulfeladatok megoldásához. A tanulói munkák prezentációját egy nagy falfelületen elhelyezett parafa tábla biztosítja.

A *diáktborzás* előkészítésére eljárásrendet dolgoztunk ki, amely tartalmazta a programba bekapcsolódni akaró diákok felkutatásának lehetőségeit./ Iskolánkba jelentkező, tanulási nehézségekkel küzdő, de hely hiányában az adott osztályból kiszoruló tanulók, a felzárkóztató osztályban előzőleg eredménytelen tanulók, Nevelési Tanácsadók, Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottságok, Családsegítő és Gyermekvédelmi Szolgálatok levélben történő tájékoztatása, az iskola honlapján tájékoztató a szülők számára a Dobbantó programról/

Ennek eredményeképpen a beiskolázás nem okozott nehézséget.

A *Dobbantó team* már fél éve együtt dolgozik, előzőleg a felzárkóztató osztályban volt együttműködési tapasztalatunk. Mindannyian foglalkoztunk tanulási, beilleszkedési problémákkal küzdő tanulókkal. Nagyon szerencsés, hogy teamünkben az iskolapszichológus is részt vesz.

A *program*, a módszerek megismerése, a modul tartalmak szakaszos megjelenése azt is jelentette, hogy a nyári szünetben is találkoztunk, alakítottuk a terveket, megbeszéltük a legfontosabb feladatokat a mentorunkkal. Jól hasznosítjuk a Dobbantó Regionális Napok információit, a programban résztvevő többi iskola indulási tapasztalatait. Rendszeresen tartjuk a team megbeszéléseket.

A *Dobbantó osztály* tanulóival már a felvételi beszélgetésen megismerkedtünk, de nagy izgalommal vártuk a velük és a programmal történő találkozást. Diákjaink az első héten játékos formában ismerkedtek egymással, önmagukkal, az iskolával, a programmal.

Megfogalmazták azt a véleményüket, hogy számukra nagyon furcsa a türelmes hangvétel, az alkalmazott módszerek, az adaptív, saját élményből táplálkozó tanulás.

Sokat törődünk velük, a diák mentori rendszer működik, a szabad sávban a mozgás és sport lehetőségeket igyekszünk megteremteni. A modulokat nem könnyű átlátni, a tervezés napi együttműködést kíván tőlünk is. Az már látszik, hogy az előzetesen megadott feladatmegvalósítási idők nem elegendőek, és nagyszerű lehetőség, hogy mi pedagógusok rugalmasan alkalmazkodhatunk a diákok egyéni sajátosságaihoz.

A kezdeti tapasztalataink alapján úgy érezzük, hogy a program sikeres lesz.

Borbély Anikó

10 Mentorok a mentorképzésről

A Dobbantó program egyik fontos eleme a mentorok képzése, amelynek sikere döntően meghatározza, hogy mennyire képesek ők maguk változásokat elindítani az iskolák világában. A programban résztvevő mentorok kivétel nélkül kiváló szakemberek, sok-sok képzés, tréning vezetői, tanárai. A program azonban számukra is kötelezővé tett egy felkészítő tréningen való részvételt. Ez tipikusan az „amikor a hóhért akasztják” szituáció. Végül is a mentorok képzése sikeresen, jó hangulatban zajlott le. Minden előzetes – többnyire csak önmagukban megfogalmazott – ellenállásuk ellenére végül is tökéletesen azonosultak a program egészével.

Akárhogy is, minden képzés valódi és egyetlen értékelője és értékmérője annak elszenvető alanya, jelen esetben: a Dobbantó változást segítő mentorai. Ezért állnak itt az ő gondolataik képzésükről, felkészülésükről:

„Meglátásom szerint a trénereknek nem volt egyszerű dolguk, mivel a csoport tagjai minden szempontból nagyon különbözőek. Gyakran különböző nézetek, vélt vagy tapasztalt tudások, megoldási mechanizmusok ütköztek, melyeket a trénernek hatalmas türelemmel, megértéssel tudtak kezelni és megfelelő irányba terelni. A tréning végére azt gondolom mindenkinek sikerült magáévá tenni

azt az egységes gondolatmenetet, szemléletet, melyet képviselni tud a saját egyéniségének felvállalásával.

Többször jelentettek problémát az ellentmondásos információk, melyek egy pilot programnál természetesek is lehetnek, de más benne lenni, és hiteltelenné lenni, mint az elméletet kimondani.

A trénerektől rengeteget tanultam mind emberi, mind szakmai területen. Az egész képzés alatt igyekeztem szivacsként felszívni a gondolataikat, reakcióikat, lelkesedésüket, elkötelezettségüket stb. Nagyban befolyásolták a hozzáállásomat.

Azt gondolom a napi programok felépítése minden alkalommal profi volt. Voltak olyan témák, amelyekről részletesebben beszéltem volna, de azt gondolom nehéz úgy tervezni, hogy mindenkinek minden 100%-osan megfeleljen.

Nagy ajándék volt számomra a személyes benyomások leírása, nagyon hálás vagyok érte.

Összességében azt mondhatom, hogy életem legjobb és leghatékonyabb képzése volt ez, pedig jó néhány képzést magam mögött tudhatok már.”

„A mentorok számára tartott képzések számomra kellemesen, olykor szórakoztatóan tanulságosak voltak. A nagyon különböző emberekből összeverbuválódott „társaság” rövid időn belül elkezdett „csapatként” működni. Akik az első órákban kívülállóként méregettük egymást, hamarosan összekovácsolódtunk. Mi okozta ezt?

- A közös „munka”, a tréning, ami mindannyiunk számára ismerős volt, mégis új színekkel gazdagodott.
- Az a magával sodró elkötelezett lelkesedés, amit a csoportunk vezetőitől akarva akaratlanul átvettünk.
- Az a sok apró, személyes élmény és gondolat, amit a találkozások során egymásnak átadtunk.
- A közös izgalom a „sorsdöntő” iskolaválasztás alatt.
- A tudat, hogy a többiek ugyanazt érzik a coachok-kal, majd az iskolákkal való első találkozás előtt, után...
- A várakozás, a tényleges feladat kezdete előtt.

És a szalonnasütés, a „Dobbantó torta” és a nagy nevetések némelyik feladat megoldása közben.

De a legfontosabb:

Mindannyian ismét sokat tanultunk. A Dobbantótól, egymástól és a képzéstől... (Azok is, akik azzal indultunk: eddigi pályánkon már a szükségesnél és elégségesnél valamivel több képzésen vettünk részt.)

Annamária

„Dobbantó képzés – kicsit szentimentálisra hangolva

11

A közoktatásban megvénült rókaként a következő kissé szentimentális, urambocsá érzelmős gondolatokat tudom leírni a Dobbantó program mentorképzéséről.

Kissé hitevesztetten – meggyötörve az egy dolog, amit hirdetünk, és más dolog, amit teszünk, amit más nagy programfelkészítőkön éltem meg – szkeptikusan ültem be a mentorképzésre.

Első élményeim a csoportban azonnal messze röpítettek a fenntartásaimat. Emberként, őszintén, mindenféle tiszteletkörök futása nélkül lehettünk együtt az első pillanatoktól. Ettől a felütéstől már az első 15 perc után csapatnak, összetartozónak, a feladatra nyitottnak éreztük magunkat. A tréner az első megnyilatkozástól kezdve azt a modellt nyújtották, ami valószínűleg elvárható a Dobbantóban résztvevő mentoroktól, pedagógusoktól.

A közösen megoldott feladatok úgy épültek fel, hogy tartalmában új információkat hordozzanak, ám megoldásuk mintázza a későbbi iskolai együttműködés hogyanját. Mindvégig a tudatosság, hitelesség képét tudták bennem létrehozni. Kialakították az érzést, amit jó lenne minden diáknak megélni a saját iskolai közegében: a „jó helyen vagyok, fontos vagyok, biztonságban vagyok” érzést.

- 12 Ezzel az attitűddel maximális együttműködési, innovációs igényt alakítottak ki bennem/bennünk trénerünk.

Meggyőző volt számomra az is, ahogyan a csoportfolyamatban (természetesen) megjelenő problémákat kezeltük. Azt gondolom ezeknek a váratlanul felbukkanó eseteknek a kezelési módjai lehetnek a valódi cégérei egy képzésnek. Innentől kezdve az éles mentori helyzetben bevillan egy kép, hogyan is kezeljük ezt a helyzetet a Dobbantó szemléletéhez illeszkedően.

Talán eufórikus színezetűek a gondolatok – valószínű így is van – amiket leírtam. Talán a folytatás sokkal realiztikusabb lesz. Mégis azzal a biztos hittel kezdek el mentori munkámat, hogy ez az érzés nem utópia, átélheti minden diák.”

Marcsi

„Még nem kezdődtek el a képzések, már a pályázati anyagokból látszott, hogy nagyon komplex a „Dobbantó”. Ez sok kérdést vetett fel, leginkább azt, hogy sikerül-e azt a szemléletet meghonosítani a pályázó iskolákban, amit a program sugall? A képzésünk 200 órájában – ami szokatlanul magas óraszám – minden bizonnyal választ kapunk sok kérdésünkre.

Nekem megnyugtató volt, hogy előre megkaptuk a következő képzés részletes anyagát, és a felkészüléshez is kaptunk előre e-mailben anyagot. Az is jó érzés volt, hogy valóban az történt, amit előzetesen írásban megkaptunk. Én már sok képzésben részesültem, de ilyen tömény, sokoldalú, jól előkészített képzéssel kevés helyen találkoztam. A folyamatos készülést jól segíti az intraneten számunkra elérhető nagy mennyiségű segédanyag, amiben már a mi ötleteink is benne vannak.

Izgalmas kérdés számomra az educoach szerepe és helye a programban, hiszen az oktatásügyben eddig nem volt ilyen támogatás a pályázó iskoláknak.

Ami érzelmileg leginkább megérintett, az a Tanodáról készült film volt. Ez győzött meg leginkább arról, hogy lehet eredményesen dolgozni bármilyen speciális bánásmódot igénylő fiatallal, csak szeretni kell.”

Terka

„Komoly: Már az első találkozáskor azt tapasztaltam, hogy ez a programot profik találták ki, és profi szakemberek vesznek részt benne. Az első interjútól a legutóbbi nyitókonferenciáig minden a lehető legalaposabban, minden részletre kiterjedően, szakmailag kifogástalanul történt. A képzést tartó trénerek mind emberileg (ami számomra a legfontosabb), mind szakmailag olyan ismereteket és tudást adtak, amelyet mind ebben a programban, mind a hétköznapjaimban tudok használni. Köszönöm! És annak is örülök, hogy olyan munkatársakkal dolgozhatok együtt (mentortársak és coachok), akikkel szakmai téren és emberileg is ugyanazt gondoljuk. Ezért lesz sikeres az a program.

Vicesen: A hátamra, mint púp hiányzott ez az újabb – századik továbbképzés. Nincs új a nap alatt, gondoltam. Még egy munka, ami igaz érdekes, de majd csak túlleszek rajta. Meglepődtem. Még lehet újat mondani Nekem??? Hát lehetett. Köszönet Nektek: Judit, Sanyi, Edit. Még szívesebben megyek legközelebb”

Kata

A mentorok képzése, mely eleinte lehetetlen vállalkozásnak tűnt – a mérhetetlen mennyiségű átatanuló, feldolgozandó információ, segédanyag, szükséges képesség és elvárás dzsungelében megfűszerezve az ehhez képest igen szűkre szabott időkeretekkel – 2009 augusztusában befejeződött. Mentoraink az „iskolapadból” véglegesen kiléptek a nagybetűs életbe: a Dobbantós iskolákba. 13

Hihetetlenül nagy az a teher és tiszteletre méltó az a felelősség, amit ebben a programban vállalnak. Tudásuk, mint ahogyan egyikünké sem, sosem lehet teljes. Hibázhatnak is, mint ahogyan mindannyian fogunk. S bizonyára sok örömet, sikert és eredményt is tapasztalnak, tapasztaltok majd közösen. Kívánom a mentoroknak és a teameknek, hogy hibát és örömet egyaránt a közös munka természetes velejárójaként tudjanak üdvözölni. Keressék mindig együtt a megoldást. S, hogy e közös munka minden pillanata a legfontosabb szereplőről, a dobbantós diákról szóljon.

Edit

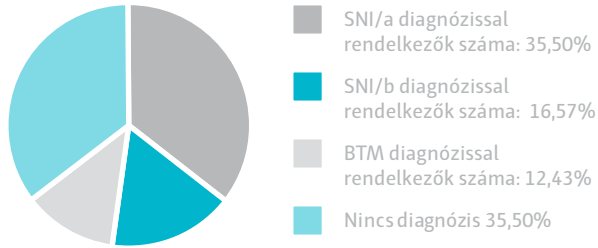
14 Kik járnak a 2009/2010-es tanév DOBBANTÓS osztályába?

A tervezett 200 fő helyett jelenleg 169 tanuló jelentkezett a képzésre, így 31 diákkal kevesebben kerültek be az osztályokba.

FVM Közép-Magyarországi Agrár-szakképző Központ, Bercsényi Miklós Élelmiszeripari Szakképző Iskola, Kollégium és FVM Gyakorlóiskola sajnos csak 7 fővel indult, az Éltes Mátyás Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Gyermekotthon, Kollégium és Pedagógiai Szakszolgálat szintén 7 fővel indította az osztályt.

Diagnózis megoszlása

A diagnózis megoszlását mutató diagram alapján a beiskolázott tanulók 64,5 %-a SNI/A vagy SNI/B, illetve BTM-es tanuló.

Ez a júniusi adatokkal nagyjából megegyezik, kicsit javult.

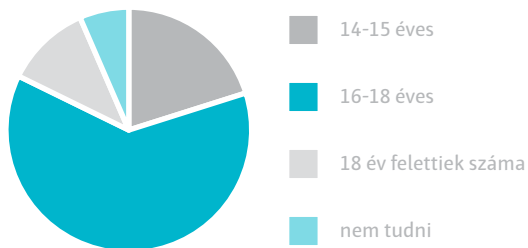
Honnan érkeztek a tanulók

A fiatalok 9,38%-a már az iskolarendszeren kívülről érkezett, valahol, valamilyen képzésben lemorzsolódott. Ez a júniusi 4%-hoz képest szépen emelkedett. A saját iskolában évet ismétlők aránya csökkent, viszont a más iskolákból erre az oktatásra jelentkezők száma növekedett.

Szintén csökkent az általános iskolákból közvetlenül érkezők aránya.

Életkor szerinti megoszlás

Az életkor szerinti megoszlás mutatja a legnagyobb változást, ennek oka, hogy a tanulók felvételével az életkoruk is ismertté vált. Így már sokkal realisabb képet kapunk az arányokról.

A felvételi adatok tehát azt mutatják, hogy a Dobbantóba felvett tanulók több mint 60%-a a 16-18 éves korosztályba tartozik, s mindössze 12% a 18 éves vagy annál idősebb fiatalok aránya. Ez az életkori összetétel nagyjából megfelel a program tervezése során elképzeltnek. A Dobbantó program egyik legizgalmasabb kérdése, hogy miként kezelhető a különböző életkorú tanulók együttese, a különböző életkorú tanulók mennyire vonhatók be általában a tanulási folyamatba, illetve mennyire válnak be a különböző korúaknál a játékos programok, hogyan alkalmazható a modulokban gyakorta ajánlott csoportmunka.

A Dobbantó program Tanévzáró Konferenciája 2009. június 24.

A Dobbantó program első tanévének tanévzáró konferenciáját 2009. június 24-én tartotta a budapesti Radisson SAS Béke Hotelben, amelyen a programban részt vevő iskolák vezetői, pedagógusai, a programban dolgozó szakértők és a Fogyatékos Személyek Egyenlőségéért Közalapítvány képviselői voltak jelen.

A konferencia plenáris ülésen és 5-5 különböző témával foglalkozó szekcióban tárgyalta meg a Dobbantó program első évének eredményeit, a megoldásra váró feladatokat. A szekcióülések egyrészt betekintést adtak abba az új pedagógiai kultúrába, amelyet a program folyamatosan bevisz, közvetít a résztvevő iskolák pedagógiai gyakorlatába. Másrészt áttekintést adtak az elkészült modulok tartalmi sajátosságairól, és több oldalról is felvillantották a Dobbantó tartalom-, iskola-, illetve kompetenciafejlesztési filozófiáját.

A Konferencia résztvevői dokumentációként kezükbe kapták a Dobbantó program második Hírlevelét, a Diák-támogató füzetek 3. „kötetét”, amelyben sokféle, a program moduljaiban is felhasználható játékot gyűjtöttek össze a füzet szerkesztői. Ugyancsak a konferencia dossziéba került a HÍD munkacsoport által készített, az

DOBBANTÓ KRÓNIKA

- 18 Életpálya-építési és az Alapvető munkavállalói ismeretek modulok értelmezéséhez szükséges tudáshátteret összefoglaló Híd a munka világába – segédanyag.

A TANÉVZÁRÓ KONFERENCIA PROGRAMJA

Az FSZK innovációs tevékenysége – dr. Mesterházi Zsuzsa, az FSZK kuratóriumának tagja

Az előadás bemutatta, hogy a mit tesz a közalapítvány a korai fejlesztés, az integrált nevelés, az Egységes Gyógy-pedagógiai Módszertani Intézmények fejlesztése, a sajátos nevelési igényű gyerekeket nevelő szülők segítése, támogatása terén. Az előadó kiemelten foglalkozott az SNI, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok munkavállalásának segítségével, ezen belül a Dobbantó programmal. Ugyancsak érintette, hogy mit tesz a Köz-alapítvány a fizikai és a kommunikációs akadálymentesítés (jelnyelv terjesztése) elősegítése érdekében. Zárógondolatként foglalkozott azzal, hogy milyen összetett tevékenységre van szükség a fogyatékos emberek életminőségének érdemi javítása érdekében.

A Dobbantó eddigi történései, a következő tanév főbb eseményei – Bognár Mária, a Dobbantó program szakmai vezetője

Az előadás áttekintést adott a Dobbantó program indulása óta eltelt időszak főbb eseményeiről és az eddigi eredményeiről. Az előadó részletesen foglalkozott a Dobbantó iskolákban végzett helyzetelemzés nyomán kirajzolódó képpel. Az erősségek között figyelemre méltónak tekinthető, hogy az iskolákban többféle segítő szakmai kompetencia van jelen, több éves tapasztalat áll rendelkezésre az OKJ-s szakmák oktatása terén, az iskolák kellően motiváltak az innovációra, s a Dobbantó mellett egyidejűleg több más, a célcsoportot érintő innovációs projektben is részt vesznek. A gyengeségek között első helyen emelte ki, hogy az SNI-s tanulók segítése nem kellően átgondolt, továbbá, hogy a felzárkóztató képzésben résztvevő diákok nehezen mozgósíthatóak, alacsonyán motiváltak. A helyzetelemzések azt is jelzik, hogy az iskolákban rendelkezésre álló eszközrendszer elavult. A Dobbantó program eddigi kézzelfogható eredményei közül ezért is van jelentősége annak, hogy minden iskolában intenzíven folyik a program megvalósításához nélkülözhetetlen tanulási környezet (Dobbantó tanterem) építése, berendezése.

Az előadás záró részében a konkrét eredmények mellett az előadó ismertette a következő Dobbantó tanév fontos eseményeit, akcióit.

Értékelés a Dobbantóban – Sinka Edit, TÁRKI TUDOK és Cseh Györgyi, Qualitas T&G

A Qualitas T&G vezetője előadásában bemutatta, hogy a program értékelése során milyen kérdésekre kívánunk választ keresni az iskolákban folytatott különböző módszerekkel végzett információgyűjtés során. Így többek között értékelni kívánják a fejlesztési folyamat egészének intézményen belüli hatékonyságát, a program bevezetésének minőségét, továbbá azt, hogy a program mennyire felelt meg az érintettek igényeinek, elvárásainak. Segíteni kívánnak abban is, hogy feltárják a bevezetés folyamatának erősségeit, továbbá azt, hogy hol jelentkeznek az intézmény gyengeségei. Az értékelés, az erősségek és a gyengeségek azonosítása a bevezetés hatékonyságát hivatott növelni. Az előadás egyik fontos megállapítása: nem azt szándékoznak mérni, ki hogyan dolgozott, hanem azt, hogy mit ért el.

SZEKCIÓÜLÉSEK: ÚJ TUDÁS

1) Humánpolitika a munka világában – Kovács Gabriella, a Plus áruházlánc volt HR igazgatója és Gurabi Attila, Yield Kft

Kovács Gabriella Önéletrajzírástól a munkába állásig – gyakorlati tanácsok a szakképzett munkaerő és a munkáltatók eredményes találkozásához címmel tartott előadásában az iskolák és a munkahelyek közötti

kapcsolatok lehetőségeivel, ezek sajátosságaival foglalkozott. Előadásában kitért arra, hogy az iskolák milyen módon készíthetik fel a munkáltatókkal való találkozások különböző fajtáira (hirdetésre való jelentkezés, önéletrajzírás, telefonos bejelentkezés, állásinterjúval való megjelenés stb.) tanulóikat. Olyan kérdések sorát érintette az előadás, amelyeknek jelentős teret szentelnek az Életpálya-építési modulok, illetve a kommunikációs kompetenciák fejlesztésével foglalkozó modulok is. Az előadás záró részében foglalkozott a munkáltatók pályakezdő fiatalok, új munkavállalók beilleszkedését segítő tevékenységével is.

Gurabi Attila „Lesz egy jó melóm” címmel megtartott előadásában egy az iskolák és a munkaadók közötti kapcsolat alakításának mikéntjéhez ötleteket adó Kapcsolati kézikönyv „fejzeteit” mutatta be. A kapcsolati kézikönyv célja az, hogy a versenyszféra szereplőit közelebb hozza az iskolákhoz, annak érdekében, hogy a végzős tanulók az életpálya tervezésnél lássanak jövőt maguk előtt. Utalt arra, hogy nagyon fontos, hogy már az iskolai évek alatt belecseppenjenek a munka világába, de fontos, hogy ne csak a „napos oldalt” ismerjék meg. A sikeres pályakezdés feltétele, hogy mennyire sikerül önmagukkal elhitetni, hogy képesek sikeressé válni az adott munkahelyi közösségen belül. Az iskolai és az első munkahelyi kudarcok, a megszegyenülés, bezárkózáshoz,

20 visszahúzódáshoz vezet, s ez könnyen vezet munkahely-elhagyáshoz, céltalan élethez, életvezetési problémákhoz. Az iskola és a munkahely kapcsolatának alakulása meghatározó a munka világának elfogadása, az ott érvényes értékrend elfogadása szempontjából.

2) Az érzelmi intelligenciáról – Szabó Magdolna, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet igazgatója

Az előadás a Dobbantó programhoz látszólag lazán kapcsolódó, ám valójában az egyik lényegi céljával, a célcsoportba tartozók érzelmi kultúrájának, biztonságának alakításához kapcsolódott. Az előadó meghatározása szerint az érzelmi intelligencia az érzelmi információ feldolgozás olyan formája, amely magába foglalja a saját érzelmek és mások érzelmeinek pontos értékelését, az érzelem megfelelő kifejezését és olyan szabályozását, ami javítja az élet minőségét. Az érzelmi kultúra egyaránt magában foglalja a személyes (egyéni) kompetenciákat, amelyek meghatározzák, hogyan vagyunk képesek önmagunkat irányítani. Ilyen kompetenciáknak tekinthetjük az érzelmek felismerését, az én-tudatosságot, az önismeretet, az érzelmek kezelését, az önszabályozást, a motivációt. Míg az érzelmek szempontjából fontos szociális kompetenciák körébe tartoznak azok, amelyek a társas kapcsolataink irányításában játszanak szerepet. Ilyen

kompetenciák: a mások érzelmeinek felismerése, az empátia, a kapcsolatirányító képesség.

3) Tréning módszerek – Dr. Katona Nóra, ELTE PPK Pszichológiai Intézet és Fehér Ildikó, FSZK

4) Adaptív tanulásszervezés – Dr. Rapos Nóra, ELTE PPK Neveléstudományi Intézet

5) Pedagógus kompetenciák mérési-értékelési lehetősége – Dr. Baráth Tibor, Szegedi Tudományegyetem BTK

A tanári mesterség hatékonyságának régi nagy kérdése: mérhetőek-e a tanári kompetenciák? Az előadás részben ezt a témát is érintette, de ezt egy sokkal tágabb körbe helyezte el. Egyrészt a pedagógusképzésre, az abban érvényre jutó speciális kompetenciafejlesztésre vonatkozó Európai Unió ajánlások kontextusába, másrészt az OKJ-ben szereplő szakmák műveléséhez szükséges kompetenciák meghatározására irányuló törekvések közegébe. Az előadás kitért arra, hogy a pedagógusok teljesítményének értékelésénél milyen indikátorok, jellemzők mentén ragadható meg a pedagógus munkájának minősége (pl. mennyire együttműködő, mennyire hatékonyan kommunikál, mennyire tud konfliktust kezelni, képes-e a tanulókat motiválni stb.) Az előadó alapvető kérdésnek

tekintette, hogy mennyire lehet objektíven mérni ezeket a jellemzőket a pedagógusi munkatevékenység során, s ezek milyen szerepet játszanak az egyén fejlesztésében.

SZEKCIÓÜLÉSEK: A GYAKORLAT

1) A természetismereti modulok – dr. Nahalka István, ELTE PPK

2) A társadalom- és jelenismereti modulok – Mayer József, OFI Iskolafejlesztési és Innovációs Központ

3) Job shadowing tapasztalatok – Bertalan Istvánné, Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Ipari, Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakképző Iskola és Kollégium

4) A Diáktámogató füzetek 3. játéka – Bartha Éva, TMÖ Szent László Szakképző Iskola és Kollégium Vályi Péter Szakképző Iskola Tagintézménye és dr. Horváth H. Attila, Pannon Egyetem

A Diáktámogató füzetek sorozat 3. darabja egy olyan játékgyűjteményt tartalmaz, amelyet a legkülönbözőbb helyzetben alkalmazhat a pedagógus. A játékok első füzére az osztályközösség kialakulásának kezdeti fázisában segítheti az ismerkedést, a csoportképződést, a csoporttal való azonosulás folyamatát. A második

nagyobb részben a kommunikációs készségek, kompetenciák fejlesztését segítő játékok olvashatók. A harmadik körben olyan mozgásos játékok szerepelnek, amelyek alkalmasak a fáradtság mozgásos oldására, a koncentrációs készség fizikai aktivitáson keresztüli élénkítésére. A játékgyűjtemény számos eleme része a most készülő életpálya-építéssel, a munkavállaláshoz szükséges kompetenciák fejlesztésével foglalkozó modulok anyagának.

5) Vezetői fórum – Pontyos Tamás, Dunabogdányi Általános Iskola igazgatója

6.) Érintések Improvizációs Színpad előadása

Elkészült a Dobbantó program első külső értékelése

Az értékelés célja a Dobbantó program megvalósításának/megvalósulásának külső értékelése, azaz a közpénzek felhasználásáról való elszámoltathatóság biztosítása. Azt is célnak tekintette a program vezetése, hogy a kapott értékelési eredményeket hasznosítsa a program folyamatos fejlesztésében, önreflexiók folyamataiban is.

A külső értékelésre a közbeszerzési eljárás alapján a Dobbantó program vezetése a Qualitas T&G Tanácsadó és Szolgáltató Kft-t valamint a Mondolat Irodát kérte fel.

Az értékelés során az alábbi kérdésekre kereste a választ az auditáló cég:

- Milyenek az intézményi bevezetés feltételei, továbbá milyen a program által kialakított támogató környezet megfelelősége?
- Milyenek az iskolák érdekeltségének viszonyai?
- Milyenek az iskolák belső stratégiái, s ezek a stratégiák milyen viszonyban vannak a fejlesztési célokkal?
- Mennyire valósul meg a program helyi beágyazódása, intézményesülése, milyenek az intézményesülés esélyei?

- Milyenek az érintettek (fenntartók, intézményvezetők, pedagógusok) fejlesztéssel kapcsolatos elvárásai, igényei?
- Milyen elképzelései, javaslatai vannak a fejlesztés egészével és különböző részterületeivel kapcsolatban az érintetteknek?
- Melyek a fejlesztésben erősítendő területek?

Az értékelés során alkalmazott módszerek

ALKALMAZOTT MÓDSZER	CÉLCSOPORT, SZERVEZET
Dokumentum-elemzés	Iskolai dokumentumok: alapító okirat, pedagógiai program, minőségirányítási program, szervezeti és működési szabályzat, Dobbantó iskolai helyzetértékelés és fejlesztési terv
Kérdőív (Internetes kitöltés)	Igazgatók, projektvezetők, pedagógusok, mentorok és educoachok
Interjú	Projektvezető, fenntartók képviselői, az iskolák igazgatói és az iskolai projektvezetők

Az értékelés legfontosabb megállapításai

Az értékelők megállapították, hogy a Dobbantó program fontos társadalmi problémára való válaszadást kívánja elősegíteni. Konceptiója szakmailag igényes, tartalmilag a legmodernebb megközelítésekre épül. A fejlesztési szakasz tapasztalatai alapján a Dobbantó programtól várható a vállalt célkitűzéseinek sikeres teljesítése.

A programba jellemzően olyan iskolák kapcsolódtak be, amelyeknél eddig is kiemelt szerepet kapott az iskolarendszerből kieső, az iskolát be nem fejező, szakmát nem szerző fiatalokkal való célirányos foglalkozás. Az intézmények úgy érzeték, hogy a náluk (is) megjelenő problémák megoldására a Dobbantó program adekvát válaszokat, számos ponton az eddigi gyakorlatukat meghaladó, új módszereket és megközelítéseket kínál.

Az FSZK által indított Dobbantó programot a fenntartók az intézményekben folyó szakmai munka megújulásának lehetőségeként érzékelik. Úgy látják, hogy a program a településeken jelentkező nevelési-oktatási problémák egyik lehetséges megoldási útjaként funkcionálhat. Pozitívum, hogy az intézményekkel szoros együttműködésben, különböző támogatási formák mellett hosszú távon gondolkodnak, a Program céljainak megvalósítása mellett már most foglalkoznak a projektidőszak utáni fenntarthatóság kérdésével is. Az összegző jelentésből kiolvasható,

hogy míg a fenntartók aggályai elsősorban pénzügyi jellegűek, elvárásaik alapvetően az intézmények szakmai munkájára vonatkoznak. A fenntartók képviselőivel készített interjúkból kiderült, hogy szinte minden fenntartó alapozni kíván a már meglévő kapcsolataira, továbbá elősegíti az intézmények, valamint a civil és szociális szféra közötti együttműködést. Alapvetően a programban részt vevő iskolák közötti tapasztalatcserék eredményességében bíznak, fokozott intézményközi tudásmegosztást várnak el annak elősegítése céljából, hogy minél több településen csökkenjen a lemorzsolódó tanulók száma. Megfogalmazódott az igény az eredmények és tapasztalatok önkormányzati minőségirányítási programokba történő beépítésére, tehát az e kérdéskört kezelő helyi szintű szabályozás újragondolására is.

A program által felkínált „dobbantás” lehetőségét minden iskola maximálisan értékeli, és törekszik az iskolában folyó pedagógiai munka és intézményfejlesztési tevékenység ennek érdekében történő menedzselésére. A legtöbb iskolában az iskolavezetés felkészült, a Dobbantó programba bekapcsolt pedagógusok kiválasztása tudatosan, kompetenciák alapján történt, a coachokkal és mentorokkal való együttműködés zavartalan. Az egyes iskolákban meglévő szakmai előzmények és a szakemberek rendelkezésre állása alapján biztosítottnak látszik a program céljainak megvalósíthatósága, amennyiben

24 nem maradnak figyelmen kívül az iskolák által megjelölt veszélyforrások. A fenntartókhöz hasonlóan az iskolák is az intézményközi kapcsolatokban és a jó gyakorlatok átvételében bíznak, hogy nagyobb eredményt érjenek el a sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű fiatalok oktatásában-nevelésében. A Dobbantó programtól a legtöbben a módszertani továbbképzéseket és segédanyagokat várják segítségként. A pedagógusok felkészülten várják a program indulását.

Intézményi szinten a projektek legfelkészültebb és elkötelezettebb szereplői a projektvezetők.

A kapott adatok elemzése alapján azt mutatja, hogy a programban részt vevő szervezetek működési jellemzői támogatják a sikeres változáskezelést, azaz megfelelnek a program követelményeinek ebben a vonatkozásban is.

Az elemzők megítélése szerint a program indulásával, a felkészüléssel kapcsolatban súlyos és generális probléma nem merült fel.

Részletes ajánlások

Az elkészült interjúk elemzése és a kérdőívek feldolgozása alapján az értékelők javaslatokat fogalmaztak meg a program minél eredményesebb megvalósítása érdekében. Az elkészült összegző jelentés egyik fontos megjegyzése, hogy az iskolák a helyzetelemzések és intézményfejlesztési programok elkészítése következtében jól látják a fejlesztendő területeiket, és azt is, hogy milyen lépéseket szükséges tenniük az előrehaladás érdekében.

Az értékelők által megfogalmazott részletes javaslatok rövidesen olvashatók a Dobbantó honlapján.

Új szakmai dokumentumok a Dobbantó honlapján

MÓDSZERTANI KÉZIKÖNYV A DOBBANTÓ PROJEKT- BEN MEGVALÓSULÓ JOB SHADOWING TEVÉKENY- SÉG MEGSZERVEZÉSÉHEZ ÉS LEBONYOLÍTÁSÁHOZ

A munkavállalást, a munkaerő-piaci eligazodást segítő pedagógiai tevékenység fontos eleme a Job Shadowing, a munkahelyi megfigyelés, amelynek keretében a tanulók valóságos munkakörnyezetekben szerezhettek tapasztalatokat az egyes szakmákról, foglalkozásokról. Ennek a tevékenységnek a megszervezéséhez és irányításához ad a sokoldalú tevékenységet a Módszertani kézikönyv, amely a tanulók felkészítésétől a munkahelyeken való megfigyelés szempontjain át, egészen a tapasztalatok rendszerezéséig segíti a pedagógus munkáját.

http://www.fszk.hu/dobbanto/szakmai_anyagok/job_shadowing_kezikonyv.pdf

26 A DOBBANTÓ PROGRAM PEDAGÓGIAI KONCEPCIÓJA

A koncepció áttekintést nyújt egyrészt a program keretében fejlesztendő kompetenciákról, illetve azokról a modulárisan felépített tartalmakról, amelyek közvetítése révén megvalósul ez a kompetenciafejlesztés. A koncepció részletesen ismerteti azt, hogy miként valósulhat meg a munka világára történő pedagógiai felkészítés, a pedagógiai gyakorlat egyénre szabottsága, továbbá kitér arra is, hogy miként teremthető meg a pedagógiai elvek szerves beépülése az intézmények gyakorlatába. A koncepció felvázolja a program sikeréhez nélkülözhetetlen intézményfejlesztés és vezetési gyakorlat sajátosságait, továbbá a diáktámogatás rendszerét és módszereit.

http://www.fszk.hu/dobbanto/szakmai_anyagok/Pedagogiai_koncepcio.pdf

AJÁNLÁSOK AZ EGYÜTTNEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ BEFOGADÓ PEDAGÓGUSOK SZÁMÁRA

A Dobbantó program egyik célja a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése, inkluzív, befogadó szemléletű nevelése. Az együttnevelés akkor lehet igazán hatékony, ha befogadó pedagógiai szemlélet mellett a pedagógus ismeri a sajátos nevelési igények gyógypedagógiai hátterét, továbbá a speciális nevelést igénylők beilleszkedésének segítéséhez szükséges legfontosabb módszereket, eljárásokat. Az Ajánlások szerzője Vargáné Mező Lilla nem kevesebbre vállalkozik, mint hogy rövid, közérthető formában megismertesse az érdeklődő pedagógust a gyógypedagógia alapjaival, továbbá az együttnevelés, a rehabilitációs fejlesztés módszereivel.

http://www.fszk.hu/dobbanto/szakmai_anyagok/SNI.pdf

„MUNKA-KÖNYV” ZSEBKÖNYV DIÁKOKNAK MUNKÁRÓL, MUNKAVÁLLALÁSRÓL

A Dobbantó program legújabb kiadványa egy diákoknak szóló könyvecske, amely a munkavállalással, munkaszerződéssel, a munkavállalók jogaival és kötelességeivel, továbbá a bérezéssel, munka- és pihenőidővel kapcsolatos szabályokat foglalja össze a diákok nyelvén. A könyvecskében a diákolvasó megtalálhatja mindazoknak az állami és civilszervezéseknek az internetes elérhetőségét, amelyektől segítséget kaphatnak a munkába állással, álláskereséssel kapcsolatos problémáik megoldásához. A könyv a közeljövőben nyomtatott formában is megjelenik.

http://www.fszk.hu/dobbanto/szakmai_anyagok/ZSEBKONYV-diakoknak-munkavallalasrol.pdf

A DOBBANTÓ HONLAPJÁN ÚJ ROVAT INDULT PEDAGÓGUSOK ÍRTÁK CÍMMEL

A Dobbantó program fontos célkitűzése, hogy a résztvevő iskolák pedagógusai bekapcsolódjanak a pedagógiai koncepció, a közvetített tartalom és az alkalmazott módszerek fejlesztésébe. Ennek elősegítése érdekében folyamatosan közreadjuk a pedagógusok által írott tanulmányokat, elemzéseket, reflexiókat, s bemutatjuk a fejlesztések képekben, videofelvételekben látható eredményeit.

Szeptemberben a Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium tanárainak a Dobbantó programmal kapcsolatos tanulmányai kerültek fel a honlapra.

<http://www.fszk.hu/dobbanto/pedagogusok-irtak/index.htm>

28 AZ E-NAPLÓRÓL

A Dobbantó program moduljainak, taneszközeinek fejlesztésében fontos szerepet játszanak a pedagógusok tanítási gyakorlatában szerzett tapasztalatok. Ezek összegyűjtését hivatott segíteni a Híd és a Tartalomfejlesztő munkacsoportok által kidolgozott E-napló.

Az alábbiakban itt is olvasható mind az E-naplóhoz készült útmutató és maga az E-napló sablonja.

Útmutató az E-naplóhoz

Kedves Dobbantós Kolléga!

Az E-napló egy olyan fájl, amelyet a pedagógus naponta vezethet, és megfogalmazhatja benne a foglalkozásokkal, a modulok használatával kapcsolatos tapasztalatait, problémáit, változtatási javaslatait, sikereit és eredményeit. A folyamat követése érdekében kérjük, hogy a foglalkozásokról naponta készítsen feljegyzéseket az E-naplóba. Az Ön észrevételei nagyon fontosak számunkra, mivel azok a modulok fejlesztését szolgálják. Ossa meg velünk bármilyen, Ön által jelentősnek tartott észrevételeit!

Kérjük, hogy a kitöltött E-napló fájlt hetente továbbítsa az iskola mentorának e-mailen, legkésőbb a következő hét hétfőjén!

Az E-naplóba az alábbi típusú bejegyzések kerülhetnek:

Ma sikeres napunk volt, mert a foglalkozáson jól ment:

- A portfólióba szánt produktumok válogatása.
- A 3. részmodul foglalkozásának megvalósítása; két diák kiselőadást tartott, másik két diák az Interneten keresgélt anyagokat.

- A posztterek elkészítése, mivel a diákok saját környezetükből tudtak hozni példákat.
- Az értékelési és önértékelési feladatok, a diákok szívesen vettek részt bennük.
- A munkahelyi megfigyelés előkészítése; több diák önként vállalt feladatot a szervezésben.
- Ma sikeres napunk volt, mert az életpálya modul feldolgozása kapcsán Tomi olyan pozitív jellemzőket fogalmazott meg saját magával és a társával kapcsolatban, amire a tanév kezdete óta nem volt példa.

Viszont problémát okozott:

- A Peti és Gábor között felmerült konfliktus az egész csoportot foglalkoztatta, és ezt az alkalmat felhasználtam a konfliktusos helyzetek elemzésének megbeszélésére, a megoldások keresésére, stb. E miatt nem tudtam a modulleírás szerint megvalósítani a foglalkozást.
- A mértékegység-váltás, mivel a diákok 50 százaléka még mindig nem érti a szabályait.
- A munkahelyi megfigyelés lebonyolítása, mert az egyeztetés ellenére a munkahelyen nem várta a csoportot senki.
- A modulhoz kapcsolódó filmek levetítése, mert a szükséges technikai eszközök nem voltak működőképeseek.

Új dolog, amit kipróbáltam/változtattam, és szívesen megosztanám másokkal is:

29

- Az olvasnivalók nagy terjedelme miatt (sok diák nem tudta elolvasni a szövegeket) frontális magyarázattal egészítettem ki a 2. részmodul első foglalkozását.
- Az interneten találtam egy oldalt, ahol önismereti kérdőíveket lehet kitölteni. Kipróbáltam a diákokkal és nagyon kedvező visszajelzéseket kaptam.
- A modulhoz ajánlott feladatot elkészítettem könnyített változatban és nehezítéssel azért, hogy jobban tudjak differenciálni.

Át kell gondolnom, hogy:

- a modulok sorrendjét megfelelően határoztuk-e meg.
- a mértékegység váltást hogyan tudom szemléletesebbé tenni, hogyan tudom a mindennapi életből vett példákkal gazdagítani.
- miként tudom jobban bevonni a szülőket és a kortárs-csoportot a munkahelyi megfigyelés megszervezésébe.
- mivel tudnám változatosabbá tenni az egy-egy szakmacsoport feldolgozását (például meghívott vendég).

Emlékezetes marad számomra:

- Ági és Viki, akik korábban ellenségesek voltak egymással, jól tudtak együttműködni egy feladat során.
- Szabolcs végre megszólalt.
- Gábor végre megértette a kerekítés szabályát.

- 30 ● A mai sikeres találkozó egy új munkáltatóval, aki délelőtt meglátogatott minket, és beleegyezett, hogy fogadja a csoportot.
- A tanulók lelkesedése, miután a pékségből visszajöttünk az iskolába.

Egy szempont alapján több példát is hozhat. Nem feltétlenül kell minden sort kitöltenie, de kérjük, hogy mindent, amit fontosnak tart a foglalkozással, a modullal kapcsolatban, osszon meg velünk!

Kérjük, figyeljen arra, hogy a különböző napokhoz tartozó feljegyzéseihez külön-külön töltsse ki a fejléc adatait!

[Az e-napló file-jait kérjük iskolája mentorának e-mail címére küldje el!](#)

Előre is köszönjük a visszajelzéseket, jó munkát kívánunk:

[a Dobbantó Híd és Tartalomfejlesztő munkacsoportja](#)

Az E-napló sablonja

E-napló

Iskola:

Dátum:

Pedagógus neve:

Használt modul/részmodul neve:

Foglalkozásra felhasznált idő:

Ma sikeres napunk volt, mert: a foglalkozáson jól ment: ...

Viszont problémát okozott: ...

Új dolog, amit kipróbáltam/változtattam és szívesen megosztanám másokkal is: ...

Át kell gondolnom: ...

Emlékezetes számomra: ...

MESSZELÁTÓ

32 KÜLÖNBÖZŐ KULTÚRÁK TALÁLKOZÁSA VALAHOL EURÓPÁBAN

Beszámoló az E2C találkozóról (2009. augusztus 25-30.) – Youth Event (Ifjúsági Rendezvény) Matosinhosban

Bognár Mária a Dobbantó program vezetője és Schmitsek Szilvia a program menedzsere 2009. 08. 25. és 30. között Portugáliában, a Portóhoz közeli Matosinhosban képviselték az FSZK-t és a Dobbantó Programot az E2C Youth Event címmel megrendezett találkozóján.

2009. augusztus 25. 17.00 már több mint öt órája utaztam egy olyan hely felé, aminek nevét a hosszú utazás után fel sem tudtam idézni. Valami „M-mel kezdődő” város Portó közelében. A reptéren ránéztem az órára, amin még csak 16.15 volt. Kezdeti szorongásom akkor oldódott, amikor megláttam az „E2C” feliratú táblákkal várakozó mosolygós fiatalokat. Tőlük megtudtam a helyszín pontos nevét, az időeltolódás tényét és megmutatták azt a buszt, ami elvitt bennünket a szálláshelyünkre. A buszon a különböző országokból (Lengyelország, Svédország, Németország) pedagógusai régi ismerősként üdvözölték egymást, ugyanis az E2C – *European Association of Cities, Institutions and Second Chance Schools* – (Városok, Intézmények és Második Esély Iskolák Európai Szövetsége) évről évre más-más európai helyszínen szervezett rendezvényein

már többször találkozhattak. A diákok közül csak a bátrabb fiúk üdvözölték „hello”-val a csinos lányokat.

Az első estét a vendéglátó Oscar Lopez Második Esély Iskolában tölthettük, ahol megismerkedtünk az ottani diákokkal és tanárokkal, ezenkívül pedig azokkal a lengyel és skót önkéntesekkel, akik önkéntes szolgálatukat (European Voluntary Service) ezen a helyen töltötték. A szervezők trénereket is hívtak különböző országokból (Egyesült Királyság, Bulgária, Magyarország, Spanyolország, Szlovénia), akik szintén önkéntesként vettek részt ezen a rendezvényen.

Ettől kezdve pedig megkezdődött a portugál időérékhez való alkalmazkodás. Vagyis, annak a ténynek az elfogadása, hogy minden program kb. 20 perccel később kezdődik. Ezt mi, vendégek – különösen a német és svéd diákok – az elején furcsálltuk, de aztán hamar alkalmazkodtunk a helyi szokásokhoz.

A találkozó hivatalos megnyitóján bemutatkoztak a különböző országokból érkező intézmények és a vendéglátók, rövidebb filmrészletek és képek felvillantásával. Én az FSZK-ról (amint az ismert a közalapítvány már 2008 óta tagja a nemzetközi szervezetnek) és a Dobbantóról tartottam egy rövid prezentációt, ami felkeltette a német,

holland és svéd pedagógusok, valamint az oktatással foglalkozó szakemberek érdeklődését. 33

Ennek a napnak a délutánján elkezdődtek a workshopok.

A diákok a következők közül választhattak:

- manga rajzolás,
- street art (utca művészet)
- filmkészítés,
- zene és dj műhely,
- drogprevenció,
- tánc (break, hip-hop, akrobatikus rock and roll),
- színjátszás és bohóckodás,
- sminkelés a mindennapokban és a színpadon,
- fényszekrényes fényképezés,
- az öltözködés/testbeszéd rejtett tartalmi és társas készségeket fejlesztő játékok.

A tanárok műhelyein mindazon témákat jártuk körbe, amelyek segíthetik a második esély iskolák mindennapjaiban felmerülő problémák és kihívások megértését és megoldását.

Ezek az alábbiak voltak:

- drogprevenció (példák a portugál és az európai gyakorlatból);

- 34 ● „Művészettel a társadalmi megbélyegzés ellen” (sikermény nyújtása a művészetek segítségével);
- „Az informális oktatás szakmai és társadalmi elismertése Portugáliában és Európa egyéb országában” (beszélgetés az oktatási minisztérium és a városi önkormányzat oktatási osztályának képviselőivel erről a témáról és a második esély iskolák oktatási rendszerben betöltött szerepéről);
- „Színház mint oktatás” (drámaterápia).

Augusztus 28-án a szervezet megtartotta éves közgyűlését, amelyet az Executive Committee (Vezetői Tanács) ülése előzött meg, Bognár Mari (a Dobbantó program vezetője) részvételével. A hét főből álló Vezetői Tanácsba választott tagként Bognár Mari nemcsak Magyarországot, de a többi közép-kelet európai országot is képviselve támogatja a nemzetközi szervezet munkáját.

A szervezők jóvoltából az aznapi hivatalos program után az összes résztvevő egy nyitott tetejű emeletes buszon felfedezhette Portó és Matosinhos nevezetességeit.

Az utolsó napon a délelőtti záró konferencia után az összes diák és tréner lázasan készült az esti fesztiválra. A fesztivál helyszínénél az óceán part egyik turisták és helyi lakosok által kedvelt sétányát választották, ahol egy óriási színpadot állítottak fel (profí fény- és hangtechnikával).

Este 8 órakor a fergeteges show-műsor elkezdődött. A találkozó összes diákja sztárrá változhatott azon az estén. A trénereknek köszönhetően látványelemekkel és nyaktörő mozdulatokkal teli táncbemutatókat láthattunk. Akik kevésbé voltak tehetséges táncosok, ők bohócként játszottak el két rövid pantomim jelenetet. Ezután következtek a helyi rap együttesek (a vendéglátó iskola tanulói) táncosokkal, fényekkel, elképesztő lendülettel. A járókelők szájtátva, csodálattal nézték ezeket a fiatalokat, akik közül néhányan még soha nem kaptak ekkora elismerést teljesítményükért. Több mint ezer ember – minden korosztályból és társadalmi rétegből – tapsolt a műsor végén, s minden résztvevő önfeledten táncolt a színpadon. Elképesztő volt.

A következő évi találkozóra (Youth Summit) Svédországban (Linköpingben és Norrköpingben) kerül sor, amin várhatóan már a három dobbantós iskola – *Esély Pedagógiai Központ* (Békéscsaba), *Martin János Szakképző Iskola* (Miskolc), valamint a *Than Károly Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola* (Budapest) – pedagógusai és diákjai is jelen lesznek az FSZK képviselőin kívül, ugyanis 2009 nyaratól ez a három iskola csatlakozott az E2C-hoz.

Jó lenne, ha minél többen osztozhatnánk ehhez hasonló élményben.

Schmitsek Szilvia, projektmenedzser

Az elmúlt hónapok Dobbantóról szóló sajtótudósításaiból gyűjtöttünk csokorba néhány érdekes részletet.

A DOBBANTÓÉRT DOLGOZNAK

kecskemetnet.hu | 2009. július 1. | Sipiczki Sándor

A nyári szünet nem mindenkinek kezdődött el. A Kecskeméti Műszaki Szakiskola, Speciális Szakiskola és Kollégium (KEMÜ) diákjai a napokban is dolgoznak: nyári gyakorlatuk keretében a Gáspár András Intézményegység tanműhelyének egy épületrészét varázsolják át előrege-dett, felújításra szoruló műhelyből kiemelten jó oktatási feltételeket nyújtó egységgé.

Ősztől itt indul az iskola legújabb projektje, a Dobbantó program, amely a tanulók személyre szabott, egyéni fejlesztésének új kereteit teremti meg, olyan tanárok és szakoktatók vezetésével, akik erre a munkára jól felkészültek. Napok óta dolgoznak a Kandó Kálmán Intézményegység villanszerelő tanulói, a Gáspár András Intézményegység kőműves, burkoló, csőszerelő szakmunkástanulói, sőt a magasépítő technikusok is, akik a belső munkákkal egyidőben már az épület körüli száz négyzetméteres terület burkolatát készítik el a kecskeméti JV-Raszter Kft. felajánlásaként kapott térkövekből. Az építkezés a térség vállalkozóinak szakképzési

DOBBANTÓ VISSZHANG

36 hozzájárulásából valósul meg, akik segítségével otthont teremt az iskola nem csak az elméletigényes szakmai alapozás óráinak, hanem az újonnan induló Dobbantó osztálynak is. Folyamatosan érkeznek a bútorok, az interaktív tábla, a digitális eszközök és sok olyan oktatási segédeszköz, melyet a Fogyatékos Személyek Közalapítványa által meghirdetett és elnyert pályázatból vásárolhat meg az iskola. Itt kiemelten jó körülmények között tanulhatnak majd a főként tanulási nehézséggel küzdő diákok az induló kis létszámú osztályban. - Azt szerettük volna, hogy az igényes belső tér megformálásához az épület felújítása során felhasznált jó minőségi anyagokkal is hozzájárulhassunk – tájékoztatta honlapunkat Kovács László, a KEMÜ gyakorlati oktatásvezető helyettese. - A reintegrációs képzés épületével is összekapcsoljuk ezt a részt, így egy több tantermes, számítógépteremmel, kiscsoportos és egyéni foglalkozásra alkalmas „csendes-szobával”, külső és belső közösségi térrel is rendelkező épületegységet alakítunk ki a több millió forint ráfordításával. Nem csak a nyári gyakorlatot, hanem a szobafestő-, mázoló- és tapétázó szakmunkások gyakorlati szakmunkásvizsgájának egyik feladatát is ebben az épületben szerveztük meg. A fiatalok egy új, érdekes anyaggal dolgoztak, a speciális üvegszövet mennyezetre felrakásával magasra tettük előttük a mércét, de tudtuk, hogy a képesek ilyen igényes munkát elvégezni még a vizsgadrukk ellenére is.

– Nagy várakozással tekintünk a Dobbantó program kezdete elé – tudtuk meg Nyíriné Fejlesztő Tóth Edittől, a program vezetőjétől. - Már eddig is jókora erőfeszítéseket tettünk, és tudjuk, hogy az első év kemény munkát követel a teamtől. Reméljük, hogy e program mindenki számára sikeres minősítéssel zárul két év múlva, és a város további működését is támogatja majd. A cél, hogy lehetőséget biztosítsunk a tankötelezettség teljesítése előtt lemorzsolódott vagy tanulási nehézségekkel küzdő diákok számára a szakmatanulás megfelelő előkészítéséhez. A Dobbantó program ugyanis a tanulók személyre szabott, egyéni fejlesztésének új kereteit teremti meg, olyan tanárok és szakoktatók vezetésével, akik erre a munkára jól felkészültek. Közülük többen most is itt dolgoznak az épületen, irányítják szakmunkástanulóikat, vagy éppen a közös munka során mutatják meg nekik a szakmai fogásokat.

http://kecskenet.hu/images/s_inews/i_ifjusag_14/i_a_dobbantort_dolgoznak_16633/t_A%20Dobbant%C3%B3%C3%A9rt%20dolgoznak/index.html

SZEPTEMBERTŐL DOBBANTÓ PROGRAM INDUL A KISKUNFÉLEGYHÁZI KOSSUTH SZAKISKOLÁBAN

felegyhaztv.hu

Szeptembertől a Kiskunfélegyházi Kossuth Lajos tagintézmény is bekapcsolódik az úgynevezett Dobbantó programba, melynek lényege, hogy a hátrányos helyzetű, tanulási és magatartási problémákkal küzdő gyerekeket felkészítsék a munka világára. A képzés a következő tanévben a kollégium épületében indul útjára.

Egyre több olyan diák van, aki tanulási problémákkal küzd, így kevés az esélye arra, hogy szakmát szerezzen, és később elhelyezkedjen. A probléma orvoslása érdekében szeptembertől úgynevezett Dobbantó program indul több szakiskolában, így a Kiskunfélegyházi Kossuth tagintézmény falai között is. A rendszer célja, hogy minél több hátrányos helyzetű fiatal sikert érjen el a tanulás terén és később szakmát szerezzen, majd tanulmányai végén állást találjon magának a hazai munkaerőpiacon. A program során a tanrendtől eltérő, modulrendszerű oktatás kelti fel a fiatalok érdeklődését és ösztönözi őket a tanulásra. A tananyagban az írás, olvasás, számolás, mérés erősítése mellett idegen nyelv és termékismeret is szerepel a feladatok között.

<http://felegyhaztv.hu/index.php/hirek/525-szeptembertl-dobbanto-program-indul-a-kossuth-szakiskolaban>

DOBBANTÓ TANÉVZÁRÁS

37

[Cikk a Modern Iskola c. oktatási honlapon \(részletek\)](#)

A Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Köz-alapítvány Dobbantó Programirodája az első év tapasztalatait összegző Tanévzáró Konferenciát tartott, a projektben résztvevő összes szereplő közreműködésével 2009. június 24-én a Radisson SAS Béke Hotelben. A tizenöt iskolai team, a programban dolgozó munkacsoportok tagjai, érintettek, az iskolákat segítő szakemberek – a változást segítő mentorok és educoach-ok –, a programban résztvevő külsős szakemberek mellett a hazai szakmai sajtó képviselői is megjelentek.

A „Dobbantó program” a diákok szempontjából egy tanévre szóló, az oktatási rendszerbe vagy az oktatási rendszeren kívüli (felnőtt oktatásba), a munka világába illeszkedést segítő tevékenység. A lehetséges tanulási, továbbhaladási utak az érintett diákok meglévő tapasztalataitól, előzetes tanulási és/vagy életútjától, életkorától függenek. Lehetséges, hogy valakinek csak korábbi rossz tapasztalatai vannak és ez az év abban segít, hogy utána a szakiskola vagy valamilyen középiskola rendes 9. évfolyamán folytassa a tanulást. Lehet, hogy már idősebb, ekkor választhatja a szakiskola szakképzési évfolyamát, már konkrét szakmát tanulva. Ha a 18. évet is betöltötte, a felnőtt képzésbe integrálódhat, míg

38 menekülő útvonalként még munkába is állhat. - Bognár Mária a program szakmai vezetője így foglalta össze az elrugaszkodáshoz adott segítség lényegét.

Valódi dobbantót kínálnak

Általában is súlyos egyéni és társadalmi kockázatot jelent az alacsony, vagy befejezetlen iskolai végzettség, de a szociálisan hátrányos és a sajátos nevelési igényű diákok esélyei a kudarcokat követően tovább csökkennek, mert számukra az átlagosnál kevesebb lehetőség nyílik az utólagos korrekcióra, a második vagy harmadik esély kihasználására. Az idő előtti iskolaelhagyás és az évis-méltlések pedig – a felmérések szerint –, leginkább a szakiskolákba járó tanulókat érintik. Az ilyen kátyúban lévők helyzetének megváltoztatásához kell olyan lehetőségeket biztosítani, amelyek növelik az e csoportokba tartozók képzettségi szintjét, társadalmi elfogadottságuknak és integrálásuknak esélyeit. A módosított Közoktatási törvény 126.§ megteremtette a jogi háttérét annak, hogy az ilyen fiatalok újra bekerüljenek a közoktatási rendszerbe. A változás értelmében a megyei és megyei jogú városi fenntartók által kijelölt szakiskoláknak előkészítő évfolyamot indítanak az oktatásból a tankötelezettség előtt lemorzsolódott, a fejlődés zavarai miatt nevelési, tanulási folyamatban akadályozott, a szakértői bizottság által már nem sajátos nevelési igényűnek nyilvánított

diákok számára. A kijelölt intézményeknek egyéni ütemtervre épülő fejlesztést kell végezniük, olyan feladatot, mely idáig nem volt jelen a szakmai gyakorlatukban, és fontos, hogy a kijelölt iskolák nem tagadhatják meg az érintettek felvételét akkor sem, ha a tanuló már nem tanköteles. A fenti problémákra és lehetőségekre reagáltak a Dobbantó projekt szervezői, azáltal, hogy a szakiskolák számára nyújtanak komplex támogatást, megcélozva a pedagógusokat, a fenntartókat és az intézményvezetőket egyaránt. Fontos a kijelölt szakiskolák célszerű, komplex és egyedi sajátosságokra figyelő szakmai támogatása, hogy az iskolarendszerből korábban kisodródott 15-24 éves fiatalok számára személyre szabott támogatással valódi „Dobbantót” tudjanak felkínálni. Az iskolák az új, extra évvel lehetőséget adjanak a lemorzsolódott, sajátos nevelési igényű tanulóknak arra, hogy teljesítsék a tankötelezettséget, és megfelelő kompetenciákat szerezzenek általános vagy szakmai jellegű továbbtanuláshoz és a munkaerőpiacra történő kilépéshez.

Iskolák, munkaadók, kompetenciák

A Dobbantó program a tanulók személyre szabott, egyéni fejlesztésének intézményi kereteit teremti meg, így a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének rendellenességével küzdő diákoknak lehetőséget biztosít tanulmányaik befejezésére és a munkaerő-piaci

kompetenciák megszerzésére. Mindezt új oktatási tartalmak fejlesztésével, a megvalósításban részt vevő pedagógusok, intézményvezetők képzésével és támogatásával valósítja meg. Épít a hazai és nemzetközi jó gyakorlatok, sikeres programok tapasztalataira, és akciókutatásként az oktatáspolitikai számára is visszajelzést ad. A Dobbantó keretében kialakuló pedagógiai program mindenekelőtt azt tartja szem előtt, hogy a tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő, korábban az iskolában kudarcokkal szembesülő diákoknak fejlesztő értékelésre és az aktív tanulás lehetőségének biztosítására van szükségük. A Dobbantó programban arra készítik fel a tanárokat, hogy sikeresen fejlesszék diákjaik kompetenciáit: önállóságra és felelősségre, vállalkozóképességre, együttműködésre és kommunikációra, tudásteremtésre nevelve, tanítva őket. A fő kompetenciák: a személyiség kiteljesítése és az egész életen át tartó fejlődés mellett az aktív állampolgári szerepvállalás és beilleszkedés a társadalomba, és nem utolsósorban a foglalkoztathatóság. Mindez rugalmas, személyre szabott, változatos kimeneti lehetőségeket biztosító pedagógiai programmal érhető el. A program fontos célja az is, hogy támogassa az intézményi kapcsolatok fejlesztését, szorgalmazza a helyi együttműködést a lemorzsolódás megelőzése érdekében. A program keretein belül kialakítják a „Dobbantó iskolák” regionális együttműködését, felveszik a kapcsolatot a munkaadókkal és a releváns intézményekkel. Emellett iskolai fejlesztési

tervet készítenek, pályázati támogatásokat terveznek, tréningeket és személyre szabott tanácsadást nyújtanak. Munkájukba a hasonló iskolák iskolafejlesztéssel kapcsolatos nemzetközi tapasztalatait és sikeres gyakorlatait is beépítik. A Dobbantó programba bekerülő lemorzsolódott és korai iskolaelhagyó fiatalok különböző súlyosságú tanulási nehézségekkel, tanulási zavarokkal, tanulást akadályozó tényezőkkel, beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdenek, magukkal hozzák iskolai kudarcuk hatását, és sokszor szociális gondokkal is meg kell küzdeniük. Számítani lehetett arra, hogy szociológiai, kulturális hátterük sem optimális. Bár mindenki egyedi és megismételhetetlen személyiség, azonban a programba olyan közös vonásaik miatt kerültek ezek a fiatalok, amelyek jellemzőek. Gyenge tanulási motiváció, inkább a manuális tevékenységek iránti az érdeklődés, negatív attitűd az iskola-, esetleg a munka világa iránt, hiányos alapkészségek, és szinte semmilyen kompetencia, ami a szakmatanuláshoz, a munkavállaláshoz szükséges. Sokuk még írni-olvasni sem tud, ami persze sosem a gyerekeknek róható fel. A társadalmat mindenesetre terheli a jelenség. Ennek a hihetetlenül nehéz munkának az első évéről, sikereiről, nehézségeiről és tapasztalatairól szövegeztünk a konferencia. Május végén beindult a toborzás a www.dobbantok.hu oldalon, és a programon dolgoznak tovább.

<http://www.moderniskola.hu/index.php?cikk=82>

LEZÁRTA ELSŐ TANÉVÉT A DOBBANTÓ PROGRAM (RÉSZLETEK)

educatiopress.hu | 2009. július 6.

A Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány Dobbantó Programirodája az első év tapasztalatait összegző Tanévzáró Konferenciát tartott június 24-én, ahol a tizenöt iskolai team, a programban dolgozó munkacsoportok tagjai, az érintettek, az iskolákat segítő szakemberek, mint a változást segítő mentorok és educoach-ok, valamint a programban résztvevő külsős szakemberek is megjelentek. A Dobbantó program a diákok szempontjából egy tanévről szóló, az oktatási rendszerbe vagy az oktatási rendszeren kívüli, a munka világába illeszkedést segítő tevékenység.

A lehetséges tanulási, továbbhaladási utak az érintett diákok meglévő tapasztalataitól, előzetes tanulási és/vagy életútjától, életkorától függenek. Lehetséges, hogy valakinek csak korábbi rossz tapasztalatai vannak és ez az év abban segít, hogy utána a szakiskola vagy valamilyen középiskola rendszer 9. évfolyamán folytassa a tanulmányait. Lehet, hogy már idősebb, ekkor választhatja a szakiskola szakképzési évfolyamát, már konkrét szakmát tanulva. Ha a 18. évet is betöltötte, a felnőtt képzésbe integrálódhat, míg menekülő útvonalként még munkába is állhat - foglalta össze Bognár Mária, a program szakmai vezetője az elrugaszkodáshoz adott segítség lényegét.

A változás értelmében a megyei és megyei jogú városi fenntartók által kijelölt szakiskoláknak előkészítő évfolyamot indítanak az oktatásból a tankötelezettség előtt lemorzsolódott, a fejlődés zavarai miatt nevelési, tanulási folyamatban akadályozott, a szakértői bizottság által már nem sajátos nevelési igényűnek nyilvánított diákok számára. A kijelölt intézményeknek egyéni ütemtervre épülő fejlesztést kell végezniük, olyan feladatot, mely idáig nem volt jelen a szakmai gyakorlatukban. Fontos, hogy a kijelölt iskolák nem tagadhatják meg az érintettek felvételét akkor sem, ha a tanuló már nem tanköteles. A fenti problémákra és lehetőségekre reagáltak a Dobbantó projekt szervezői, azáltal, hogy a szakiskolák számára nyújtanak komplex támogatást, megcélozva a pedagógusokat, a fenntartókat és az intézményvezetőket egyaránt. A Dobbantó program a tanulók személyre szabott, egyéni fejlesztésének intézményi kereteit teremti meg. Mindezt új oktatási tartalmak fejlesztésével, a megvalósításban részt vevő pedagógusok, intézményvezetők képzésével és támogatásával valósítja meg. Épít a hazai és nemzetközi jó gyakorlatok, sikeres programok tapasztalataira, és akciókutatásként az oktatáspolitikára számára is visszajelzést ad. A Dobbantó programban arra készítik fel a tanárokat, hogy sikeresen fejlesszék diákjaik kompetenciáit: önállóságra és felelősségre, vállalkozóképességre, együttműködésre és kommunikációra, tudásteremtésre nevelve, tanítva őket.

Dobbantó

Fogyatékos Személyek
Esélyegyenlőségéért
Közalapítvány

1139 Budapest,
Pap Károly utca 4-6.
Telefon: (06-1) 450-3236

dobbanto@fszk.hu
www.fszk.hu/dobbanto